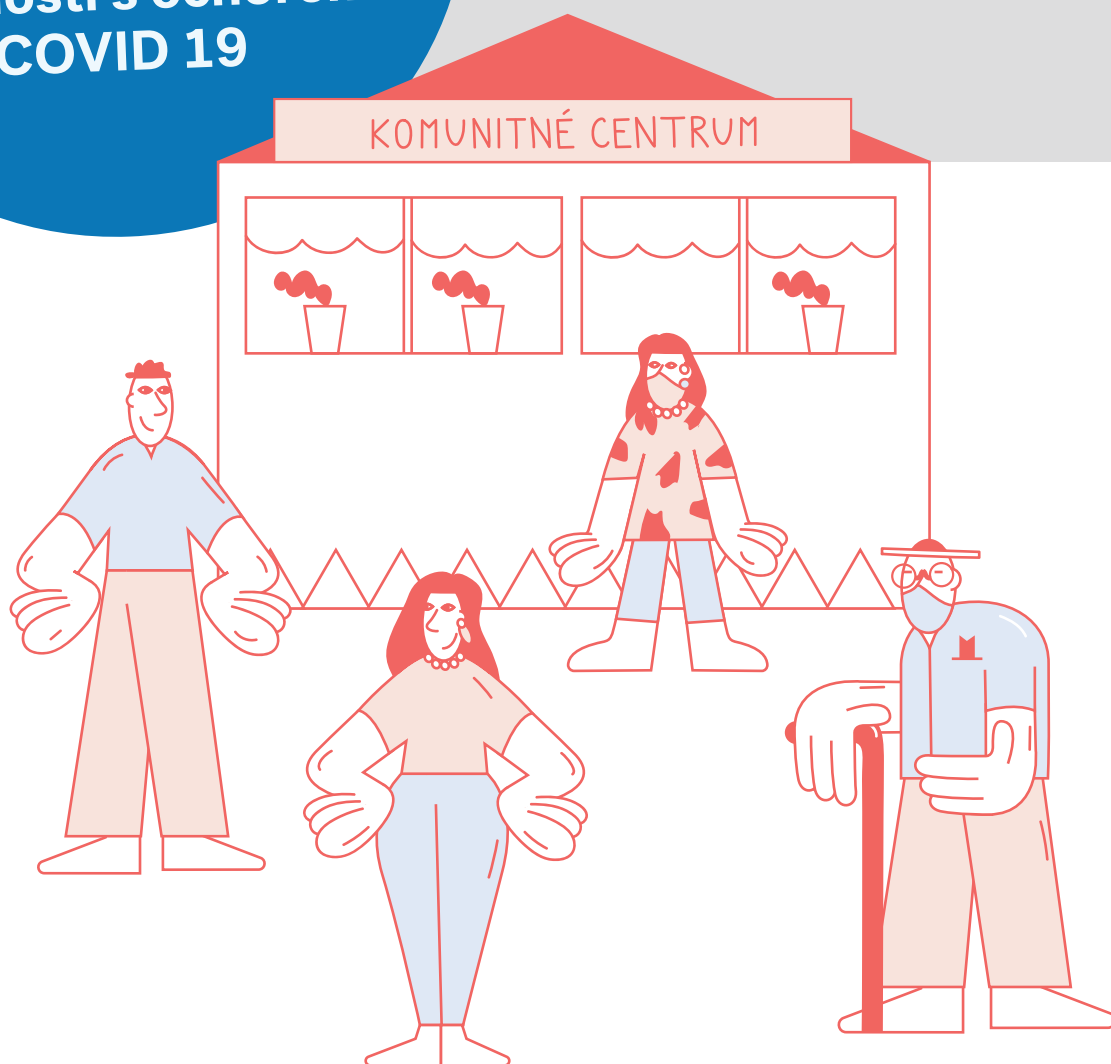

Dobrý deň Lačo džives Jó napot

Odporúčania Úradu
splnomocnenkyne
vlády SR pre rómske
komunity pre samosprávy
v súvislosti s ochorením
COVID 19

Pandémia choroby COVID-19 nás dostala do situácie, v akej sme ešte nikdy neboli a každý deň preveruje naše možnosti, ktoré sú často už na hranici únosnosti. Takáto dlhodobá pretrvávajúca kríza so sebou prináša veľmi ťažké situácie a intenzívne emocionálne reakcie. To následne môže narušiť našu kapacitu fungovať v prirodzenom prostredí, počas jej trvania a dokonca aj po jej ukončení. Keď spoločnosť zasiahne takáto závažná udalosť, stávame sa na individuálnej, ale aj kolektívnej úrovni oveľa citlivejšími aj na najmenšie podnety.

Na zvládnutie tejto situácie sme zadefinovali opatrenia pre samosprávu, ktoré sa budú realizovať prostredníctvom vytvorených sietí pomáhajúcich profesií (**TSP** – terénni sociálni pracovníci/pracovníčky, **TP** – terénni pracovníci/pracovníčky, **MOPS** – miestne občianske poriadkové služby, **KC** – zamestnanci/kyne komunitných centier a **AOZ** – asistenti/ky osvedy zdravia, **koordinátor/ky práce s rodinou**, **AsU** – asistent/ka učiteľa), bez nutnosti použitia represívnych opatrení.

Rozdelené sú do piatich základných oblastí:

1. Základné životné potreby a sociálna pomoc
2. Informovanie, osveta, bezpečnosť
3. Vzťahy a sociálna podpora
4. Riadenie a koordinácia služieb
5. Ďalšia podpora¹

Nezabúdajme pritom, že pracovníci pomáhajúcich profesií by vo všetkých opatreniach mali ísť príkladom.

¹ Na každú oblasť ÚSVRK vypracuje usmernenie pre jednotlivé pomáhajúce profesie (TSP/TP/zamestnanci KC/MOPS).

1. ZÁKLADNÉ ŽIVOTNÉ POTREBY A SOCIÁLNA POMOC

TSP, TP, KC,
MOPS

Zabezpečiť
monitorovanie
základných potrieb
(prístup k pitnej vode,
dostatok jedla vrátane
dojčenskej stravy,
hygienické potreby
vrátane plienok)

Zabezpečiť a upozorňovať
na potrebu humanitárnej
pomoci v súvislosti s domácou
a celoplošnou karanténou) –
niektoré druhy tovarov nemusia
byť dostupné, prípadne sú pre
obyvateľov lokality cenovo
nedostupné

Identifikovať najviac ohrozených
obyvateľov (seniori, rodiny
s deťmi, ZŤP), ktorí nemajú
možnosť pomôcť si sami a nemajú
zabezpečené základné potreby
pre život (strava, nevyhnutné
lieky, a pod.). V koordinácii
s obcou, ÚPSVaR a regionálnymi
koordinátormi ÚSVRK
zabezpečiť im pomoc

Pre tento účel ÚSVRK spustil
mapový portál „Koordinácia
pomoci obciam s MRK“, ktorý
vytvára priestor na zabezpečenie
informovanosti a koordináciu
adresnej pomoci a reakcie
na vznikajúce potreby obcí
s prítomnosťou MRK a pracovníkov
v teréne, ktorí v nich pôsobia.

Mapa zobrazuje:

- potrebu rúšok
- dezinfekcie
- rukavíc
- akútnu potrebu riešenia prístupu k pitnej vode
- potrebu potravinovej pomoci v jednotlivých obciach

ÚSVRK zabezpečuje
prostredníctvom portálu
koordináciu pomoci v jednotlivých
obciach.

2. INFORMOVANIE, OSVETA, BEZPEČNOSŤ

TSP, KC, MOPS,
OBEC

!

Využívať existujúce pomáhajúce profesie v obci a neeskalovať napätie povolávaním štátnej polície a armády tam, kde je možné situáciu zvládnuť na miestnej úrovni (obec) – medzi základné ľudské potreby patrí pocit bezpečia a istoty

!

Zabezpečiť prístup k jasným a zrozumiteľným informáciám o víruse a riziku nakazenia zohľadňujúc preferovaný komunikačný jazyk v komunite a to formou citlivej komunikácie (letáky, obecný rozhlas, pravidelné informovanie v komunite aj formou rozhovorov)

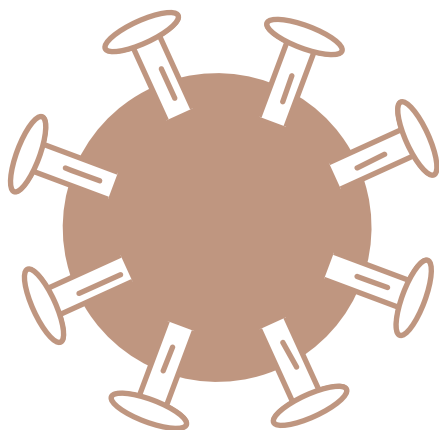
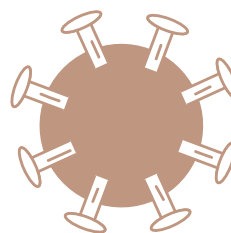
!

Zintenzívniť mieru informovanosti všetkých obyvateľov o opatreniach, ktoré je potrebné dodržiavať v súvislosti s COVID - 19 počas a po ukončení karantény (nariadenie hygienika, nariadenie krízového štábu obce, informačné letáky, opatrenia obce) a informovať o základných všeobecných nariadeniach platných v SR

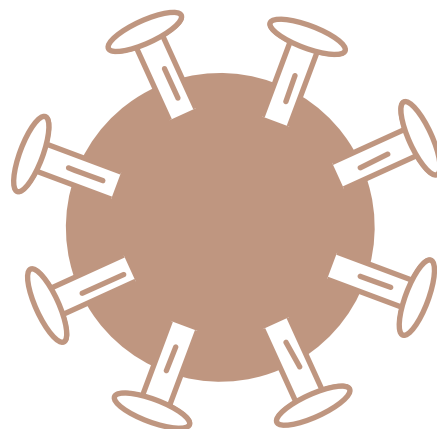
Zabezpečiť zvýšené monitorovanie nosenia rúšok, ich výmenu a používanie dezinfekčných prostriedkov, upozorňovať a regulovať dodržiavanie povinných rozstupov 2-5 m

Monitorovať potreby podpory pre ľudí, ak majú pocit, že ich bezpečnosť je ohrozená (napr. hrozba domáceho násillia, starší ľudia, ľudia, ktorí sa izolujú, najmä tí, ktorí žijú sami)

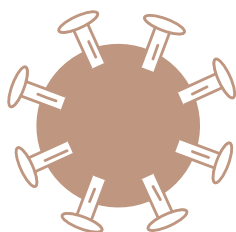

V miestnych obchodoch/pošte využívať asistenciu MOPS na dodržiavanie nosenia rúšok, jednorazových rukavíc alebo dezinfekcie rúk pre nakupujúcich

Monitorovať či obyvatelia nemajú v úmysle vycestovať opäť do zahraničia a informovať o pretrvávajúcich karanténnych opatreniach pri návrate zo zahraničia

Intenzívna osvetová práca s deťmi a rodičmi

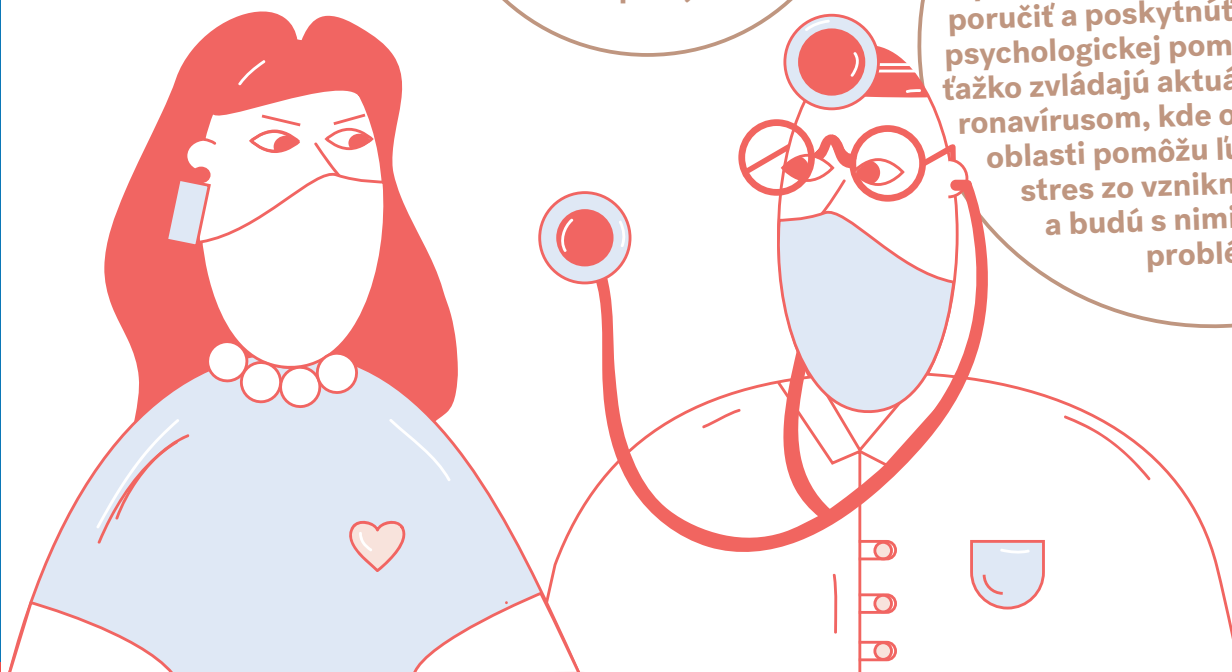
3. VZŤAHY, ZDRAVIE, SOCIÁLNA PODPORA

 TSP, TP,
KC, AOZ

V prípade karantény zistiť, či majú členovia komunity možnosť udržiavať telefonický alebo internetový kontakt s príbuznými mimo obce. V prípade identifikovania takejto potreby sprístupniť telekomunikačné prostriedky TSP/KC/OAZ/obce na umožnenie nevyhnutnej komunikácie za účelom zamedzenia zvýšeného presunu osôb do iných lokalít, či zmiernenia vnútorného napätia. Pomoc prekonať odlúčenie napomôže pri prevencii rizikového správania.

!
Monitorovať zdravotný stav obyvateľov (potreba návštevy - pediater, všeobecný, odborný lekár, lieky, termíny vyšetrenia a pod.)

V prípade identifikácie osôb, ktorých potreba psychologickej pomoci presahuje možnosti zamestnancov pomáhajúcich profesií, môžu odporučiť a poskytnúť kontakt na linku psychologickej pomoci pre ľudí, ktorí ťažko zvládajú aktuálnu situáciu s koronavírusom, kde odborníci v danej oblasti pomôžu ľuďom prekonať stres zo vzniknutej situácie a budú s nimi zdieľať ich problémy.

Sociálna izolácia je nepohodlná

- musíme nosiť rúška
- vyhýbať sa druhým
- udržiavať odporúčanú vzdialenosť medzi sebou
- nemôžeme navštevovať svojich blízkych a priateľov

Pre väčšinu z nás je to neprirodzené správanie. Ako to zvládnuť a zostať ešte niekoľko dní či týždňov zodpovedný voči sebe a svojmu okoliu?

Medzi možné prejavy vplyvu karantény na ľudí patria symptómy post-traumatického stresu, pocit zmätku a hnev.

Medzi stresujúce faktory patrí najmä

- dlhé trvanie karantény
- osamelosť
- strach z nákazy
- frustrácia
- nuda
- nedostatočné zásoby
- nedostatok informácií
- finančné straty a stigma

Pomáha, keď majú ľudia dostatok jasných informácií o tom, čo sa deje, ako dlho to bude trvať, keď si dokážu nájsť zmysluplné aktivity, keď majú prístup k základným potrebám pre život a keď je podporovaná vzájomná solidarita medzi ľuďmi.

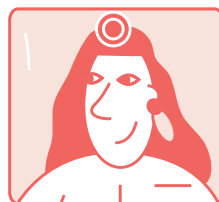
4. RIADENIE A KOORDINÁCIA SLUŽIEB

TSP, TP, KC, MOPS, RK,
OBEC, ŠKOLA

!
Zabezpečenie priestorov (telocvičňa, kultúrny dom, internát, MŠ), ktoré by mohli obyvatelia danej lokality, ktorí nemajú vytvorené vhodné podmienky (cca 5 miest v obci so sanitárnym zariadením - WC, sprcha a iné) využiť v prípade potreby povinnej karantény

Spolupráca s materskými, základnými školami počas prerušenia vyučovania a nasledovne s materskými a základnými školami pri adaptácii po návrate do školy

!
Vytvoriť poradný odborný tím (TSP, TP, zamestnanci KC, MOPS, RK, AOZ, AsU a zástupca obce) - sieťovanie, komunikácia na pravidelnej báze, odporúčania pre krízový štáb obce)

Zabezpečiť intervenciu v komunikácii s ďalšími inštitúciami (UPSVaR, sociálna poisťovňa, zdravotné poisťovne, pošta, splátkové kalendáre, poskytovatelia energií, vodárenská spoločnosť, okresné úrady, advokačné aktivity a iné)

Zabezpečiť, aby boli potreby komunity a jej jednotlivých obyvateľov komunikované smerom k obci, v kompetencii ktorej je možné zväziť poskytnutie jednorazovej dávky v hmotnej núdzi na prekonanie vzniknutej mimoriadnej situácie, prípadne k ďalším subjektom (MVO, ÚSVRK, VÚC, cirkevné organizácie a pod.), ktoré môžu sprostredkovať špecifickú pomoc

5. ĎALŠIA PODPORA

**KOORDINÁTOR/KA
PRÁCE S RODINOU,
TSP, KC, MOPS, OBEC**

!

Zvýšiť informovanosť obyvateľov v súvislosti s nakladaním s odpadom, zabezpečiť monitorovanie zvyšovania odpadu (MOPS) a upozorniť obec na odvoz (prípadne zabezpečenie veľkokapacitného kontajnera), aby sa nezačali šíriť iné infekčné choroby (žltáčka a pod.)

!

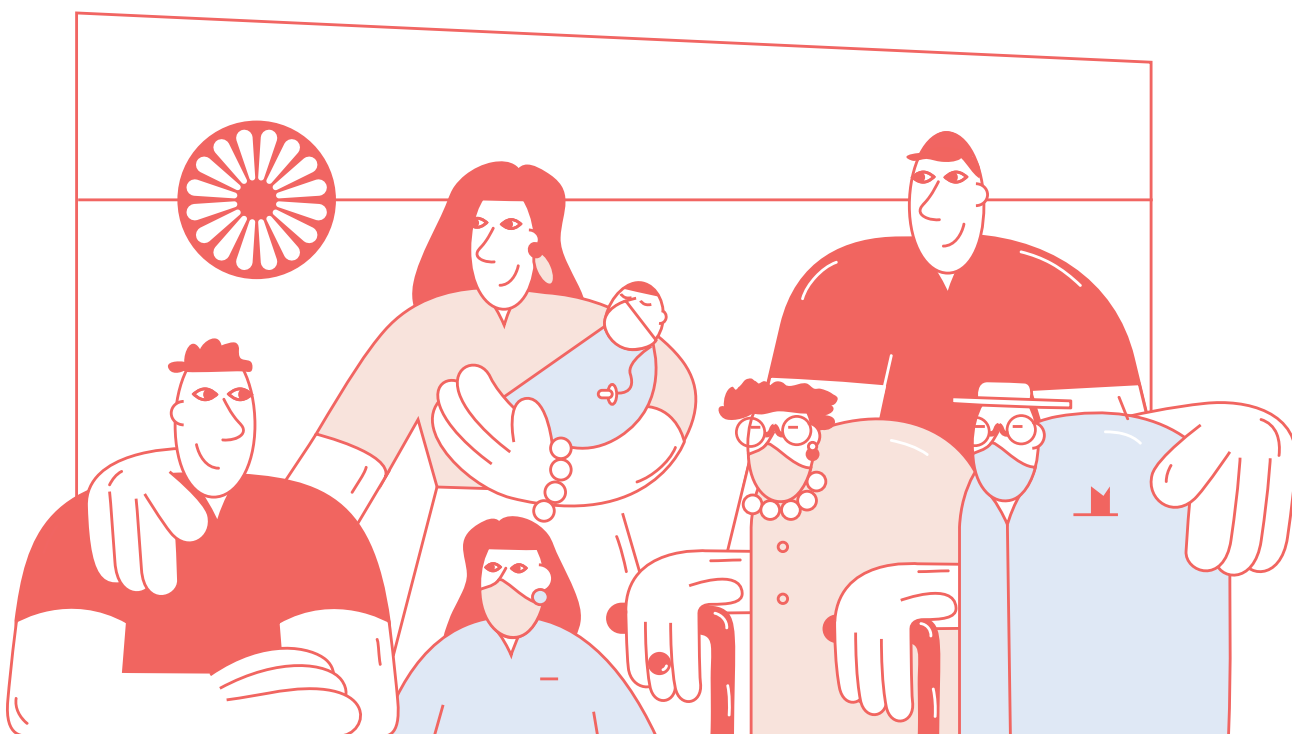
Poskytovať intervencie pri zmiernení ekonomických dopadov na rodiny (spolupráca s ÚPSVaR, potravinová pomoc, dávky v hmotnej núdzi)

!

Monitorovanie neuhradených nákladov rodín (elektrina, plyn, splátky...), ktoré nebolo možné uhradiť počas karantény a pomoc s vybavovaním dokladov, resp. pomoc pri zdôvodnení ich neuhradenia, žiadosti o odklady splátok a pod.

!

Zabezpečiť informovanosť obyvateľov ohľadom možného rizika spojeného so zvýšením hygienických požiadaviek spojených s kanalizáciou a žumpou (možnosť šírenia vírusu) – prenosné chemické WC, sprístupnenie sanitárnych zariadení

Primárna orientácia je zameraná na prácu s obyvateľmi v karanténe a po jej uvoľnení z dôvodu, že ich životy boli najviac zasiahnuté a každodenný chod udalostí úplne narušený. Nariadenie karantény, ako aj jej uvoľnenie, je v danom, už aj tak neľahkom období, zvýšeným náporom na všetkých zúčastnených (obyvateľov karanténizovaných oblastí, obyvateľov danej lokality bez nariadenej karantény, obec, pomáhajúce profesie a pod.). Po návrate do „bežného života“, ktorý je za daných okolností stále iný, ako bol pred vypuknutím pandémie, je potrebná intervencia pre minimalizáciu už spomínaných stresových faktorov, ktoré môžu byť spúšťacím mechanizmom zmeny v sociálnom správaní.

Kontakty na linky pomoci

Pre deti

Linka Detskej Istoty
(116 111)
Non-stop

Li(e)nka
(0907 401 749)
odkazy@linkadeti.sk
Skype (linkadeti)
V pracovné dni v čase
14:00 - 20:00

Pre dospelých

Linka Nezábudka
(0800 800 566)
Non-stop

Bezplatná národná
linka pomoci obetiam
obchodovania s ľuďmi

0800 800 818

Pre ženy, ktoré zažívajú násilie

Zavolaj na bezplatnú linku
(0800 212 212)
Non-stop

**Ďakujeme
Palikeras
Köszönjük**